

The background image shows the facade of a historic building, likely a town hall or municipal office. The central feature is a large, ornate stone archway containing a detailed coat of arms. The archway is flanked by two windows with decorative ironwork. Above the archway is a balcony with a balustrade and two large stone urns. A flagpole with a French flag (blue, white, and red) stands in front of the building. The sky is blue with some clouds.

HANDHAVINGSUITVOERINGSPROGRAMMA omgevingsrecht GEMEENTE ZUTPHEN 2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Doelstellingen 2023 Team VenH	5
3.	Wettelijke grondslag HUP.....	5
4.	Landelijke ontwikkelingen	6
5.	Handhaving Wabo	7
6.	Voorgenomen toezichts- en opsporingsactiviteiten Wabo	7
7.	Bijzondere projecten bouwen, gebruik en aanverwante regelgeving in 2023	11
	7.1 Wetgeving.....	11
	7.2 Algemeen	12
8.	Conclusie	13
	Bijlage 1: Overzicht ODA.....	14
	Bijlage 2: Definitie van gevolgklasse 1.....	14

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Zutphen
Postbus 41
7200 AA Zutphen
's Gravenhof 2
www.zutphen.nl

VenH
Auteur(s): Ans Bandel
Versie: 1

1. Inleiding

Voor u ligt het Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (2023). Dit uitvoeringsprogramma beschrijft de praktische uitvoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht-handhaving door het team Vergunningen en Handhaving van de gemeente Zutphen. Het maakt inzichtelijk hoe de capaciteit van het team wordt ingezet over de diverse onderdelen van handhaving en welke taken er worden uitgevoerd. Er wordt een overzicht gegeven van de voorgenomen handhavingsactiviteiten en de doelen van 2023 op het gebied van handhaving en toezicht.

Zowel het handhavingsbeleid als het uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de kwaliteitscriteria die voortvloeien uit de Wabo. De handhaving van de Wabo heeft als doel de kwaliteit van de (leef)omgeving te beschermen en waar mogelijk te verbeteren.

Dit uitvoeringsprogramma beschrijft hoe toezicht en handhaving op het gebied van de Wabo binnen de gemeente Zutphen wordt uitgevoerd. Het handhavingsuitvoeringsprogramma voor het taakonderdeel handhaving milieu en handhaving asbest is aangeleverd door de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA), waar deze taken zijn belegd.

De Wabo omvat de activiteiten bouwen, reclame, aanleggen, monumenten, kappen, slopen, milieu enz. Het toezicht op slopen en milieuvergunningen/-meldingen is ondergebracht bij de ODA (Omgevingsdienst Achterhoek) of ODRN (Omgevingsdienst Regio Nijmegen voor provinciale milieu-inrichtingen). Onze eigen brandveiligheidsspecialisten in samenwerking met de VNOG controleren steekproefsgewijs en projectmatig panden op brandveiligheid. In de binnenstad van Zutphen wordt bij het vrijkomen van panden of verbouw van panden gelet op de brandscheiding/veiligheid in het kader van “wonen boven winkels”.

De Wabo vereist een integrale aanpak op het gebied van toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving. Voor onze toezichts- en handhavingsactiviteiten vinden de controles waar mogelijk dan ook integraal plaats. Soms zelfs samen met de ODA. De toezichthouders hanteren dan ook een gebiedsindeling, zodat een wijk vaak één aanspreekpunt heeft. Enkele gebiedsdelen hebben twee toezichthouders, bijvoorbeeld de binnenstad. Dit in verband met de gevoeligheid van de monumentale en cultuurhistorische status van de binnenstad. Dit betreft namelijk een gebied dat een grote historische en bouwkundige waarde heeft, zowel nationaal als internationaal. Dit brengt een extra verantwoordelijkheid met zich om deze waarde in stand te houden en ook eigenaren van de panden zich hiervan bewust te maken

Natuurlijk zijn de toezichthouders onderling uitwisselbaar. In het toezicht wordt zoveel mogelijk ingezet op informatieverstrekking om te voorkomen dat overtredingen ontstaan dan wel vergroten.

Door de grote mogelijkheid om omgevingsvergunningvrij te kunnen bouwen richt het onderdeel handhaving zich ook steeds meer op repressief toezicht. Reden hiervoor is dat bij verondersteld vergunningvrij bouwen niet altijd aan de gestelde voorwaarden voor vergunningvrij bouwen wordt voldaan. En daarnaast betekent vergunningvrij voor bouwen niet dat het regelvrij is. De regels uit het Bouwbesluit bijvoorbeeld blijven onverkort van toepassing.

Op korte termijn (per 1 januari 2024) verandert de regelgeving door de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging. Die regelgeving laat veel aan het eigen initiatief over. Dit is positief, omdat uit wordt gegaan van de kracht van de initiatiefnemer zelf. Echter dit kan ook risicovol zijn daar waar we voorzichtig willen omgaan met erfgoed en ook voor een grote groep mensen die minder assertief is.

Dit jaar en de komende jaren speelt ook dat er een opgave ligt in het kader van het regionale woningbouwprogramma. Zutphen heeft sinds 2020 te maken met een toename van het aantal aanvragen omgevingsvergunning. Corona en de prijzen voor bouwmaterialen heeft deze hausse niet getemperd. Om aan deze aanvragen te kunnen verwerken is de huidige formatie ontoereikend en wordt en ingehuurd (op basis van de meer legesopbrengsten). We verwachten dat deze situatie in 2023 onveranderd zo blijft mede gelet op de voorgenomen woningbouwopgave.

2. Doelstellingen 2023 Team VenH

Voor het onderdeel toezicht en handhaving binnen het team Vergunningen en Handhaving wordt in 2023 ingezet op de volgende onderwerpen:

- (Brand)veilige bouwwerken in overeenstemming met vergunningsvoorschriften of andere wet - en regelgeving. Ook onder de Wet kwaliteitsborging (Wkb), waarbij de technisch toets van enkele bouwwerken bij de private markt wordt gelegd, ligt bij strijdigheid de handhavingsbevoegdheid bij de gemeente. Toezicht bij nieuwbouw op de technische aspecten komt meer bij de kwaliteitsborger te liggen, maar de bestaande bouw en vergunningvrije bouw blijven zeker een aandachtspunt;
- Waarborgen van de ruimtelijke kwaliteit in en buiten de bebouwde kom door o.a. het houden van gebiedsgerichte controles;
- Klaar zijn voor het werken met de Omgevingswet en Wkb. Deze treden in werking 1 januari 2024;
- Inzetten op behoud en verbetering van rijks- en gemeentelijke monumenten door gerichte controles en begeleiding en advisering in het bouwproces;
- Toezien op instandhouding van rijks- en gemeentelijke monumenten op basis van rijksregelgeving en de Verordening Fysieke Leefomgeving;
- Bevorderen en verbeteren van het naleefgedrag door preventief toezicht te houden;
- Continue professionalisering van de toezicht- en handhaving(sprocessen);
- Deelname aan integrale controles teneinde ondermijning tegen te gaan.

Zie H7 voor verdere toelichting op deze doelstellingen.

3. Wettelijke grondslag HUP

De wettelijke grondslag voor het opstellen van een handhavingsuitvoeringsprogramma voor de bouwregelgeving vindt zijn basis in hoofdstuk 7, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht bepaalt:

- 1. Het bestuursorgaan werkt het handhavingsbeleid jaarlijks uit in een uitvoeringsprogramma waarin wordt aangegeven welke van de voorgenomen activiteiten het bestuursorgaan het komende jaar uitvoert. Daarbij houdt het bestuursorgaan rekening met de krachtens artikel 7.2, eerste lid gestelde doelen en de krachtens artikel 7.2, derde lid, onder a, gestelde prioriteiten.*
- 2. Het bestuursorgaan stemt het uitvoeringsprogramma af met de andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.*
- 3. Burgemeester en wethouders maken het uitvoeringsprogramma bekend aan de gemeenteraad.*

Artikel 10, lid 1, van de Wet ruimtelijke ordening geeft aan:

- 1. Burgemeester en wethouders en Onze Minister maken jaarlijks hun voornemens bekend met betrekking tot de wijze waarop in het komende jaar uitvoering zal worden gegeven aan de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.*
- 2. Burgemeester en wethouders en Onze Minister doen jaarlijks verslag aan de gemeenteraad onderscheidenlijk de Staten-Generaal van de wijze waarop in het voorafgaande jaar uitvoering is gegeven aan de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, alsmede van het door hen gevoerde beleid bij de uitvoering van de hoofdstukken 3, 3a en 4 alsmede de verlening van omgevingsvergunningen voor activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, b,*

c en g, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Gedeputeerde staten doen jaarlijks verslag aan provinciale staten van het door hen gevoerde beleid bij de uitvoering van de laatstgenoemde hoofdstukken. Burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten zenden gelijktijdig met de aanbidding van het verslag aan de gemeenteraad, onderscheidenlijk provinciale staten een afschrift ervan aan de inspecteur.

Het gemeentelijk handhavingsbeleid is medio 2013 vastgesteld. Dit is nog steeds de basis voor de huidige handhaving op het gebied van de Wabo en aanverwante regelgeving. In het kader van de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging is een actualisatie van het handhavingsbeleid in 2023/2024 noodzakelijk.

Jaarlijks dient een handhavingsuitvoeringsprogramma geactualiseerd en bijgesteld te worden. Het uitvoeringsprogramma moet bekend worden gemaakt aan de gemeenteraad.

4. Landelijke ontwikkelingen

Omgevingswet:

In 2016 is de Omgevingswet aangenomen en gepubliceerd. De vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's), te weten het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving, als ook de Invoeringswet en aanvullingswetten zijn inmiddels bekend gemaakt. De planning is dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking treedt.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb):

De Eerste Kamer heeft op 14 mei 2019 het wetsvoorstel vervolgens aangenomen. De planning is dat deze wet 1 januari 2024 kan ingaan, tegelijkertijd met de Omgevingswet. Met het inwerkingtreden van deze wet en de Omgevingswet wordt er een knip gemaakt in de planologische activiteit en de technische activiteit. Voor de technische activiteit wordt een meldingssysteem in het leven geroepen. Een private kwaliteitsborger neemt de verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de technische vereisten van de bouw op zich. Wordt er echter een afwijking geconstateerd die niet te herstellen valt, dan is de gemeente nog wel steeds het bevoegde orgaan om tot handhaving over te gaan. Deze wet wordt gefaseerd ingevoerd en gaat in eerste instantie gelden voor de zogenaamde "gevolgklasse 1-bouwwerken" (zie bijlage 2) per 1 januari 2024. En dan het eerste half jaar alleen voor renovaties en niet voor nieuwbouw.

Ondermijning:

Landelijk, maar ook provinciaal en gemeentelijk is er steeds meer aandacht om ondermijning tegen te gaan. Dit gebeurt door bijvoorbeeld integrale controles samen met team Veiligheid, de politie, het RIEC en de Douane. Ook de actualisatie van het Bibob-beleid laat zien dat op het gebied van de Wabo er een relatie kan zijn met ondermijning. In 2023 is ook dit aspect bij toezicht en handhaving een aandachtspunt.

Verwaarlozing instandhouding monumenten

Een tendens is dat rijks- en gemeentelijke monumenten in combinatie met particulier bezit een risico met zich meebrengen tot het bewust nalatig omgaan met het erfgoed. Dit met de achterliggende gedachte dat vervolgens het pand zodanig slecht is/wordt dat dit gesloopt moet worden in verband met veiligheid of dat er onherstelbare schade ontstaat aan monumentale waarden en daarmee de weg vrij is voor de eigenaar om verandering door te voeren zonder last te hebben van de

monumentale status. Gelukkig gaat er heel veel goed in Zutphen en hebben we daar ook een oog voor. Erfgoed is een specialisme waarvan we de kennis in eigen huis hebben. En wel met een zodanige kwaliteit die niet ieder gemeente in huis heeft. Dat is ook nodig en wenselijk voor Zutphen, gelet op de historische binnenstad, maar ook de beschermde stads- en dorpsgezichten. Maar dat neemt niet weg dat we wel ook aandacht moeten hebben voor de eigenaren die bewust of onbewust minder zorgvuldig omgaan met een cultuurhistorisch waardevol pand. In de voorlichtende sfeer benaderen we een monumentenstatus dan ook niet als een bedreiging, maar juist als een kans en een meerwaarde voor de eigenaar en de omgeving van het pand. En dit vraag vaak op velerlei gebied om maatwerk.

5. Handhaving Wabo

Voor de risicoanalyses, de prioriteiten, de doelstellingen van de handhaving verwijzen wij naar het vastgestelde handhavingsbeleid en de daarbij behorende protocollen. De protocollen en werkprocessen zijn c.q. worden in 2023 en 2024 verder geactualiseerd in verband met de komst van de Omgevingswet en de Wkb. De komst van deze regelgeving biedt een natuurlijk moment om tevens tot een actualisatie te komen van het handhavingsbeleid. Dat onderwerp wordt hier niet verder uitgediept, maar volgt bij de op handen zijnde actualisering van het handhavingsbeleid.

Het team VenH beschikt per 1 januari 2023 over 3 fte formatie¹ voor toezicht Wabo en 2 fte toezicht brandveiligheidsspecialist² (betreft zowel toezicht als handhaving als ook advisering en toetsing) en 2 fte juridisch³ (waarbij tevens bezwaar- en beroep is belegd als ook een coördinatierol voor team V&H).

Voor de uitvoering van alle handhavingstaken in relatie tot de grootte van het grondgebied van Zutphen alsmede de ambities tot behoud van de kwaliteiten binnen gemeente Zutphen is de beschikbare personele capaciteit niet toereikend. De in de voetnoten genoemde personele wisselingen hebben hier ook invloed op. Het is dan ook niet mogelijk om alle handhavingstaken volledig uit te voeren binnen de daarvoor beschikbaar gestelde uren, mede gelet op de vele monumentale of anderszins waardevolle panden. In het huidige handhavingsbeleid is dan ook al een prioritering opgenomen. In de dagelijkse handhavingspraktijk werkt deze prioritering verder door.

6. Voorgenomen toezichts- en opsporingsactiviteiten Wabo

Toezicht betreft de controle op de naleving van regelgeving. We onderscheiden vergunninggebonden en niet-vergunninggebonden toezicht (gebiedsgericht). Vergunninggebonden toezicht verandert door de komst van de Wkb.

Vergunninggebonden toezicht:

Onder toezicht vallen de inspecties ter plaatse, verslaglegging en dossiervorming als mogelijke juridische basis voor een handhavingstraject.

¹ 1 toezichthouder is doorgeschoven binnen de organisatie en de ontstane vacature wordt in maart ingevuld. Tussentijds wordt deze functie ingevuld met een inhuurkracht. Een andere toezichthouder vertrekt medio februari 2023. Op dit moment is de vacature nog geplaatst.

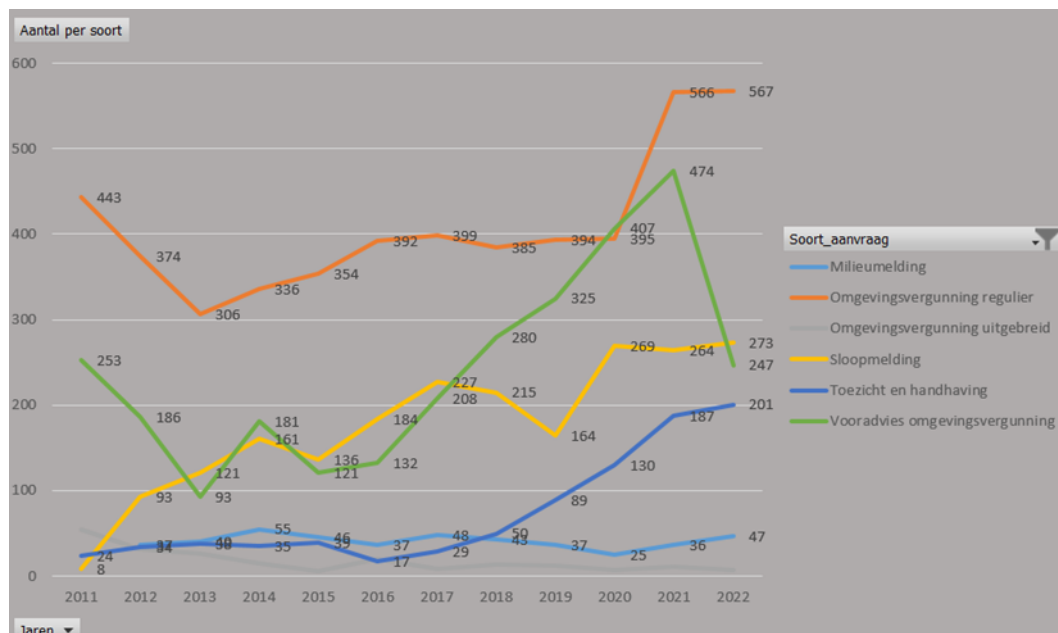
² 1 fte is grotendeel vrij gemaakt voor de digitaliseringsslag rondom de implementatie Omgevingswet en het gemeentelijk VTH-systeem. De vrijkomende taken worden ingevuld door een inhuurkracht.

³ Door de invulling van de coördinatierol en toepassing van het generatiepact vindt er inhuur plaats op de juridische functie op deeltijdbasis. In de loop van 2023 wordt hier een vacature uitgezet voor een vaste kracht. Dit is meegenomen in de begroting van 2023.

Er wordt toezicht gehouden op de uitvoering van de activiteiten: bouwen, planologisch afwijkend gebruik, wijzigen monument, reclames, object plaatsen en brandveilig gebruik/veiligheid. Vergunninggebonden betekent in dit geval dat hiervoor omgevingsvergunningen zijn aangevraagd en dat die voor toezicht zijn doorgezet naar de toezichthouders.

Sinds coronatijd 2020 is er een enorme toename geweest van het aantal aanvragen omgevingsvergunning. Om die voorraad te kunnen verwerken is inhuur ingezet, teneinde van rechtswege verleende vergunningen te voorkomen. En natuurlijk is ook gekeken naar een duurzame inzet van de huidige medewerkers. Dit heeft ook gevolgen voor toezicht en handhaving. Er zijn veel vergunningen verleend in de afgelopen jaren die nu in uitvoering komen. Dit vraagt dus capaciteit van toezicht

Het leeuwendeel van de werkzaamheden van de toezichthouders bestaat uit het controleren van omgevingsvergunningen. Het gaat daarbij voornamelijk om de activiteit bouw. In 2020 hadden we ruim 500 omgevingsvergunningen om te controleren en ongeveer 100 zaken die ambtshalve zijn opgepakt. In 2021 hadden we een aantal van ruim 700 omgevingsvergunningen om te controleren en 187 zaken die ambtshalve zijn opgepakt. Het aantal omgevingsvergunning dat de laatste jaren wordt aangevraagd kent een stijgende lijn en dat heeft ook gevolgen voor toezicht hierop.

Gezien de beschikbare uren, controleren we veelal op hoofdlijnen. Accent daarbij ligt op het begeleiden van de bouw, controle van wapening en andere constructieve elementen, maatvoering en het uitvoeren van eindcontroles. De inspecteurs bepalen zelf op basis van aard en grootte van het bouwwerk en overige bijzonderheden de benodigde controlemomenten en stemmen dat af met de bouwer en met externe handhavingpartners. Prioriteit bij de bouwcontroles ligt op constructieve veiligheid, brandveiligheid en bouwen conform vergunning. Bij monumenten en beschermd erfgoed speelt ook de instandhouding (van de uitstraling) van de bebouwing een extra grote rol.

Met betrekking tot de activiteit “wijzigen van een monument” vindt toezicht vaak plaats met één van de erfgoedadviseurs.

Met betrekking tot de brandveiligheid hebben we eigen brandveiligheidsspecialisten en ook zaken die door de VNOG worden beoordeeld. Handhaving van brandveiligheidsaspecten vindt plaats door onze eigen brandveiligheidsspecialisten waar nodig met juridische ondersteuning. De insteek bij

brandveiligheid is zoveel mogelijk aan de voorkant meedenken en tijdens de bouw meekijken, zodat een brandveilig gebruik gewaarborgd is. Een bijzonder aspect daarbij is de brandcompartimentering bij het wonen boven winkels. Dit komt steeds meer voor gelet op de woningbehoefte. Om veilig wonen te waarborgen is daar tevens aandacht voor. Juist bij de transformatie in de binnenstad van Zutphen werken de korte lijntjes intern tussen de brandveiligheidsspecialisten, vergunningverleners en toezichthouders bouw en erfgoed goed om tot een integrale aanpak en maatwerk te komen.

Niet vergunninggebonden toezicht:

Niet vergunninggebonden toezicht betreft het algemeen toezicht en de controle op illegale bouw of bouw strijdig met de veiligheidseisen uit het Bouwbesluit, illegaal gebruik en de zogenaamde BAG-meldingen (Basisregistratie Adressen en Gebouwen). De niet-vergunninggebonden toezicht vindt veelal gebiedsgericht plaats of thematisch.

Als er eenmaal een overtreding is geconstateerd dan wordt eerst via de minnelijke weg geprobeerd om tot een oplossing te komen. De juridische instrumenten zijn een laatste redmiddel. Een groot deel van niet vergunninggebonden toezicht betreft controles naar aanleiding van klachten/meldingen en eigen waarnemingen. Hieronder valt dus ook het bouwen zonder benodigde omgevingsvergunning.

Juridische procedures:

Het gaat hier om de juridische afwikkeling van door de toezichthouders gedane constatering en afdoening van klachten en handavingsverzoeken. We wikkelen het volledige proces in eigen beheer af, van het indienen van zienswijzen, horen in bezwaar tot en met procedure bij rechtbank en Raad van State en uitvoering van dwangmaatregelen.

Behandeling van verzoeken in het kader van de Wet open overheid vallen ook onder dit taakveld. Ook uitvoeringsbeleid hoort bij de juridische functie.

De inrichting van het aantal fte aan juridische functies is op dit moment zodanig beperkt (ongeveer 1,5 fte voor handhaving en juridische ondersteuning vergunningverlening en juridische vraagstukken omgevingsrecht, 0,75 fte bezwaar en/of beroepszaken en handhaving en ondersteuning afvalstoffen) dat de eerste waarschuwingsbrieven door de toezichthouder worden opgesteld en verstuurd en niet door de jurist. Natuurlijk vindt er wel samenspraak plaats. En bij complexe dossiers wordt hiervan afgeweken en is de jurist gelijk de trekker. Dit vraagt tijd en capaciteit van de toezichthouders, maar aan de andere kant is die tijd en capaciteit er niet bij de juristen. Als de formele handavingsprocedure start, zoals het toesturen van een voornemen last onder dwangsom/bestuursdwang, dan is de jurist de trekker en de toezichthouder de adviseur.

ODA:

De Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) heeft de basistaken op grond van de Wabo die uitgevoerd worden, zoals vergunningverlening (meldingen) milieu voor agrarische bedrijven, kleine mkb-inrichtingen en industriële bedrijven, daarnaast de klachten op het gebied van milieu als ook toezicht en handhaving die daarbij hoort. Hetzelfde geldt voor het onderdeel sloop en asbest dat op grond van de inrichting van de omgevingsdienst bij de Oda is belegd. Gelet op de beschikbare uren wordt er ook ingezet op duurzaamheidsmaatregelen en natuurlijk ook de implementatie van de Omgevingswet (ketenpartner). De ODA heeft in 2021 diverse cursussen gegeven welke rol milieu speelt binnen de nieuwe Omgevingswet en waar straks de huidige regels zijn terug zijn te vinden, maar ook welke mogelijkheden er zijn om milieu een plek te geven in de visievorming en omgevingsplannen. De Oda krijgt in 2022 vanzelfsprekend daar waar milieu een onderwerp is een rol in de omgevingstafel in het kader van het initiatievenproces. Daarbij wordt bepaald of een initiatief haalbaar is en de milieuregelgeving kan dan soms bepalend zijn. De Oda draait ook mee in de integrale aanpak van ondermijning. Samen met de gemeente en andere externe partners is er inzet van de ODA bij deze

controles. Eventuele handhaving die daaruit voorkomt op milieuvlak wordt door de ODA opgepakt. In het kader van handhaving zijn er tevens acties die een integrale aanpak vragen. Bijvoorbeeld zaken waarbij niet alleen de bouwregelgeving of een bestemmingsplan wordt overtreden, maar waarbij ook milieuregelgeving in het geding is. Dan wordt er gezamenlijk met de toezichthouders van team VenH een casus beoordeeld en vindt er ook een gezamenlijke controle plaats.

7. Bijzondere projecten bouwen, gebruik en aanverwante regelgeving in 2023

De volgende projecten vragen specifiek tijd en aandacht ook van toezicht en handhaving van team VenH:

7.1 Wetgeving		
Onderwerp	Prio	Toelichting
Implementatie Omgevingswet	1	Oefenen met werkprocessen en initiatievenroute (intake- en omgevingstafel) (ook legaliseringsvraagstuk bij handhaving maakt hier deel van uit) zodat we klaar staan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De implementatie van de Omgevingswet loopt al wat langer binnen de gemeente Zutphen. In 2021 en 2022 zijn hiervoor belangrijke stappen gezet. Eén van die stappen is het uitwerken van de werkprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving en ook de Wkb. De eerste actiepunten zijn in 2021 en 2022 verder uitgewerkt. Er vindt in 2023 een verfijning plaats met betrekking tot het informele voortraject met intake- en omgevingstafel en al dan niet verplichte participatie. De acties zijn zodanig geprioriteerd dat we een groot deel van 2023 ook benutten als een oefenperiode, zodat daar waar nodig zaken nog bijgesteld kunnen worden. Scholing rondom de nieuwe wetgeving vraagt tevens tijd.
Omgevingsplan	2	In 2023 begint ook de inventarisatiefase en dus start voor een omgevingsplan in de zin van de Omgevingswet. De datum van inwerkingtreding van deze wet wordt telkens uitgesteld, maar de overgangperiode om te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan blijft vooralsnog hetzelfde. Dit betekent dat ook hierop actie en inzet nodig is vanuit VenH. Er kan worden bekeken wat wenselijk is voor de planologische praktijk in het kader van een goede toedeling van functies aan het gebied. Maar ook kan er worden meegedacht of er mogelijk zaken meer vrij gelaten moeten worden of meldingsplichtig gemaakt kunnen worden. Natuurlijk behoeft dit ook bestuurlijke afstemming.
Implementatie Wet kwaliteitsborging	1	Oefenen met het werkproces en een proefproject draaien en het daadwerkelijk werken met de wet. Voor bepaalde bouwwerken zoals woningen en simpele bedrijfsgebouwen (gevolgklasse 1) geldt onder de nieuwe wet geen technische vergunningplicht meer maar een meldingsplicht. Voor nieuwbouw geldt dit pas nadat de wet een half jaar in werking is getreden. Vooralsnog treedt de Wkb vooral voor renovaties in werking. Monumenten en zaken rondom brandveiligheid vallen vooralsnog niet onder de Wkb. Na 5 jaar wordt bekeken of ook voor de grotere gebouwen (gevolgklassen 2 en 3) ook een meldingsplicht gaat gelden. Overigens werkt voor toezicht en handhaving de huidige regelgeving nog door na de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging, omdat de daarvoor verleende omgevingsvergunningen nog na de datum van 1 januari 2024 uitgevoerd kunnen worden. De effecten van de Wkb zijn dan ook niet gelijk na de datum van inwerkingtreding inzichtelijk.

		Voor wat betreft het toezicht geldt dat private kwaliteitsborgers (onafhankelijke kwaliteitscontroleurs) toezicht gaan houden op het bouwproces. Uit het dossier dat de kwaliteitsborger bij de gereedmelding aan de gemeente overhandigt, moet dan blijken of een bouwwerk voldoet aan de bouwtechnische voorschriften. De gemeente controleert of dat dossier compleet is en of er geen 'ernstig vermoeden' bestaat dat niet overeenkomstig de nieuwbouwvoorschriften is gebouwd. De handhavingsbevoegdheden in het nieuwe stelsel blijven bij de gemeenten en gaan niet over op de private kwaliteitsborgers. Dit betekent dat ook bij tussentijdse hobbels die de kwaliteitsborger niet bijgesteld krijgt, de gemeente aan zet is voor handhaving. Verder blijft de gemeente toetsen op aspecten als welstand, bestemmingsplan, bouwverordening (Verordening fysieke leefomgeving) en de veiligheid bij het uitvoeren van bouwwerkzaamheden.
--	--	--

7.2 Algemeen		
Situatie	Prio	Toelichting
Digitalisering OW en Wkb	1	De digitalisering rondom de OW en Wkb vraagt op teamniveau zeker ook aandacht, tijd en capaciteit mede gelet op ons eigen bouwregistratiesysteem en min of meer tegelijkertijd het aanbesteden en inrichten van een nieuw VTH systeem of uitbreiding van het zaakstelsel. Ingestoken wordt op inhuur op brandveiligheid, zodat er uren vrij gemaakt kunnen worden bij een collega met expertise voor het digitaliseringsvraagstuk.
Ondermijning	2	Ondermijning: Voor ondermijning is een plan van aanpak opgesteld in 2022, waarbij uren zijn geraamd voor toezichthouders vanuit VenH en ook juridische ondersteuning indien nodig. Deze aanpak wordt verlengd in 2023. Afhankelijk van het budget dat de raad beschikbaar stelt wordt bekeken hoeveel capaciteit er vanuit VenH nodig is qua toezicht en juridische inzet. Voor de uren die worden ingezet vanuit toezicht is er tijdelijke inhuur voor toezicht op de gelden van Ondermijning.
Woningvervuiling	3	Woningvervuiling. In samenwerking met team Veiligheid is er een interne werkspraak over de aanpak woningvervuiling. De signaleringsfunctie ligt bij Veiligheid en Veiligheid neemt daar waar nodig een toezichthouder vanuit V&H mee. Als de APV en de Gemeentewet geen soulaas bieden tot handhavend optreden, is handhaving via artikel 1a of 1b Woningwet mogelijk. Dan ligt het opleggen van een juridisch handhavingsmiddel bij een jurist van V&H, natuurlijk in samenspraak met Veiligheid.
Controle op evenementen	3	Vanuit VenH wordt gecontroleerd op bouwconstructies bij evenementen en brandveiligheid bij evenementen in een binnenruimte. In 2023 wordt hiervoor een cursus gevolgd, zodat er meer grip komt op de aspecten waarop toegezien moet worden. Daarbij moet er rekening worden gehouden dat we niet de verantwoordelijkheid naar de gemeente toe trekken, maar deze vooral bij de organisator van een evenement laten. Vaak is dat ook wel mogelijk omdat er gecertificeerde bedrijven betrokken zijn bij een opbouw van een evenement.

Verduurzaming	2	Verduurzaming speelt een grote rol in deze tijd van energiecrisis. Een spanningsveld dan wel uitdaging daarbij is de historische binnenstad, de beschermde stads- en dorpsgezichten en monumenten. Hiervoor loopt via het Gelders Genootschap een verkenning om te bekijken of er een versoepeling van de regels en welstandsnormen mogelijk is, zonder dat er cultuurhistorische waarden definitief verloren gaan. Een traject hiervoor is in 2022 opgestart en de uitkomsten hiervan zijn eerst in 2023 bekend. Vanzelfsprekend hoort hier ook een bestuurlijke traject bij.
Aanpak uitstallingen en reclames	2	Projectmatige aanpak van uitstallingen en reclames in de historische binnenstad van Zutphen vindt plaats in 2023. Een eerste inventarisatie is in 2022 opgestart. Tevens zijn er criteria rondom excessen opgesteld. Door personeelwisselingen bij zowel VenH als Veiligheid schuift het project iets op in de tijd, maar dit betreft geen uitstel. Dit krijgt een verder vervolg in 2023.
Controle uitvoering omgevingsvergunningen	3	De verleende vergunningen worden bij uitvoering gecontroleerd conform het toetsingsprotocol Bouwbesluit 2012, gemeente Zutphen 2022.
Gebiedsgericht toezicht	3	Bij reguliere controles wordt gekeken of bouwwerken gebruikt worden conform het bestemmingsplan of dat er afwijkingen zijn van vergunningvrij bouwen (repressief toezicht).
Toezicht brandveiligheid	3	Toezicht is vooral gericht op veiligheid zorg, bestaande bouw krijgt aandacht als er een pand vrijkomt bijvoorbeeld bij hergebruik bovenverdieping wonen boven winkels en dan brandscheiding in orde brengen. Juist bij de transformatie in de binnenstad van Zutphen werken de korte lijntjes intern tussen de brandveiligheidsspecialisten, vergunningverleners en toezichthouders bouw en erfgoed goed om tot een integrale aanpak en maatwerk te komen. Nieuwbouw wordt in enkele gevallen door de VNOG begeleidt en bestaande bouw en verbouw ligt bij de gemeentelijke medewerkers. Stelselmatig doorlopen van diverse branches op basis van een cyclus is niet in pasbaar gelet op de huidige capaciteit.

Bij gebrek aan capaciteit is er op dit moment geen projectmatige aanpak van onderwerpen ingepland voor 2023.

8. Conclusie

In dit handavingsuitvoeringsprogramma zijn de geplande handavingsactiviteiten in het kader van de handhaving en het toezicht op het gebied van bouwen en aanverwante activiteiten zoveel mogelijk afgestemd op de beschikbare financiële en personele middelen. In de praktijk blijkt namelijk dat de inzet van handhaving en toezicht erg vraaggericht is. Door het toevoegen van een projectmatige aanpak wordt een meer efficiënte toedeling van de tijd en capaciteit aan de diverse taakvelden nagestreefd.

Bijlage 1: Overzicht ODA

Opdrachtverstrekking milieuhandhaving					Status		Definitief	
t.b.v. MUP ODA 2023					Zaaknummers		Klaar van der Woud	
Organisatie/opdrachtgever:					Contractnummer			
Producten					Totaal uren		Totaal kosten	
					Totaal uren		Totaal kosten	
Afv. toezicht (milieugeveelend)					0	0,00 €	-	
Beoordelen E-PMR					19	0,01 €	1.824,00	
Beoordeling en stimulerend energiebesparingsmaatregelen					563	0,42 €	54.048,00	
Gedulmetingen bij 12 dagenrekening en evenementen					276	0,20 €	26.496,00	
Handhaving overig					436	0,32 €	41.856,00	
Ketenbezoek					135	0,10 €	12.560,00	
Milieutoezicht Bodem					470	0,35 €	45.120,00	
Milieutoezicht inrichtingen					67	0,05 €	6.442,64	
Agrarisch					1348	1,00 €	129.453,96	
NGB en Industrie								
Milieutoezicht klachten					234	0,17 €	22.464,00	
Milieutoezicht slopen/ asbestverwijdering					293	0,22 €	28.128,00	
Milieutoezicht strafrechtelijke handhaving					300	0,22 €	28.800,00	
Milieutoezicht voorwerkopslag- en verkooppunt					47	0,09 €	4.512,00	
Verzamelvoordring lokale overvallen					76	0,05 €	7.296,00	
Overig					0	0,00 €	-	
Totaal in te brengen in gva								
Totaal (concept)toedracht toezicht/handhaving 2022					4264,6	3,16 €	409.400,00	A
Begroting 2023							409.400,00	B
Controle begroting/ opdracht (B - A)								100%
1ste concept versie verzonden met 1ste concept direct akkoord					opdrachtgever	datum	Definitief op: 30-1-2023	
2de concept versie met opmerkingen					opdrachtgever	datum	Door: M. Tanke	
3de concept versie met definitieve versie voor akkoord					opdrachtgever	datum	Paraaf of handtekening	
definitieve versie voor akkoord ondertekend en retour verzonden					opdrachtgever	datum	Opdracht akkoord op: 20-2-2023	

Bijlage 2: Definitie van gevolgklasse 1

De Wet kwaliteitsborging borging voor het bouwen geldt bij inwerkingtreding alleen voor bouwwerken vallend onder Gevolgklasse 1. Welke bouwwerken hieronder vallen is vastgelegd in het (concept) Besluit kwaliteitsborging (zie afbeelding hierna). Het gaat samengevat om de volgende bouwwerken:

- Grondgebonden eengezinswoningen, inclusief nevenfuncties (garage, kantoor aan huis)
- Woonboten
- Vakantiewoningen
- Bedrijfspannen van maximaal 2 bouwlagen, inclusief een klein kantoor / kantine
- Aanbouwen aan overige gebruiksfuncties van maximaal 2 bouwlagen voor opslag en dergelijke
- Kleine fiets- en voetgangersbruggen (niet over rijks- of provinciale wegen), maximaal 20 meter overspanning
- Overige bouwwerken geen gebouw zijnde tot maximaal 20 meter hoog (masten, antennes, etc.)
- Verbouwingen van hiervoor genoemde bouwwerken vallen (voor zover niet vergunningvrij) ook onder gevolgklasse 1.

Vooralsnog vallen de volgende gevallen niet onder kwaliteitsborging:

- Monumenten
- Bouwwerken waarbij voor het gebruik een milieuvergunning nodig is
- Bouwwerken waarbij voor het gebruik een vergunning of melding brandveilig gebruik nodig is
- Bouwwerken waarbij er sprake is van een gelijkwaardige oplossing voor brand- of constructieve veiligheid, inclusief de toepassing van NEN 6060 en 6079

Deze bouwwerken vallen – net als andere bouwwerken die niet voldoen aan gevolgklasse 1 – vooralsnog onder het bestaande regime van de gemeentelijke vergunningverlening. In de eerste 5 jaar na invoering van de Wkb wordt geëvalueerd of en zo ja met welke eventuele aanpassingen ook de rest van de bouwwerken onder de Wkb gaan vallen.

Zie ook de factsheet “Gevolklassen” van het Ministerie van BZK:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/03/01/factsheet-de-wet-kwaliteitsborging-voor-het-bouwen-gevolklassen>.